

Ulus Baker'i Anarak...

Tanıl Bora, Ulus hakkında, birinin ardından söylenmiş olan en güzel sözlerden olan cümlelerini ettiği o yazısının bir yerinde “Kim inkâr eder; mihneti az değildi!” diyordu. Ulus'un “İmajların Demokratizasyonu” başlığını vermeyi uygun gördüğümüz bu konuşmayı yapmasından, deşifresinin düzeltilmesine kadar emeği geçen herkesin omuzlarına, Ulus'un mihnetinden ancak bir zerre düşmüştür, eğer düştüyse. Yine Tanıl Bora'dan söyleyelim; hani “son zamanlarda görsel bilgiye yoğunlaşmıştı” ya, “yan bakmayı öğretti” mi ya da öğretmeye mi çalıştı; işte bütün bunlardan bahsederken, bir sabaha karşı hastaneye kaldırılmıştı Ankara'da. Üç yıldan fazla oldu. Bir süre hastanede kaldıktan sonra, Meneviş Sokak'taki eve döndü; bir nev'i nekahat dönemi. Görsel bilgi hakkında yeterince bilgisi olmayan birine anlattı o gün; o gün anlattıklarını yayınlamak, aylar sonra *Kebikeç'e* kısmet oldu.

Ulus Baker'in 2004 yılının Ağustos ayında Meneviş Sokak 3/11 adresindeki evde, evin kedileri Psinozaların biraz bebeklik biraz açlık miyavlamaları arasında, bir video kamera karşısında anlattıklarını *Kebikeç'te* yayınlamayı şu açıdan çok önemsiyoruz ki, Ulus Baker'in mümkün olduğunca anlaşılır biçimde kurmaya çalıştığı bu kısa anlatı, *Kebikeç'in* profili için yeni sayılabilecek bir alandır ve bir tartışma sürecinin başlamasında önemli bir katkı sağlayacaktır.

Anlatı, bir gün yayınlanabileceği hiç düşünülmeden, sohbet biçiminde gerçekleşmiş ve Özge Çelikaslan tarafından videoya kaydedilmişti. Bu sohbet, şimdi nedenini hatırlamadığımız bir şekilde, Ulus'un “Daha sonra devam ederiz” cümlesi ile bitti. Bu “özel” konuşmanın devamı hiçbir zaman gerçekleşmedi; araya hayat galeleri girdi, Ulus daha sonra İstanbul'a taşındı; ama, kendisinin bir sosyal bilimci olarak talep ettiği tartışma, ölümünden iki buçuk ay kadar önce verdiği bir konferansla başlattığı KozaVisual Projesi ile Ankara'da bir kere daha gündeme geldi ve devam ediyor.

Ulus'un burada yayınladığımız “özel” konuşmasının, 28 Nisan 2007'de Hollanda Yüksek Öğretim Enstitüsü'nde verdiği “Visual Thinking” konferansı ile devam ettiğini söyleyebiliriz. Ulus'un, başlangıç adımını atmanın yanında, KozaVisual sürecinde çok önemli bir etkisi daha var. Görsel ve işitsel araçların gerek sosyal bilimlerde gerekse sanatta kullanımına dair o güne kadar şu ya da bu nedenle kafa yormamış, farklı disiplinlerden gelen, hayata farklı siyasal/ideolojik pencerelerden bakan bir grup öğrencide yarattığı özgürleştirici ve yaratıcı etki bu. Bu etkinin gökten zembille inmediği, aşağıda anlaşılabilir bir taslağını okuduğunuz “visual thinking” araştırmalarının, “imajların demokratizasyonu” kavramsallaştırmasının doğrudan sonuçlarından biri olduğunu söylemek abartılı olmayacaktır.

Konuşma, sohbet niteliği bozulmadan, cümle yapıları düzeltilmeye çalışılarak bir metin haline getirildi. Bu metnin mümkün olduğunca kolay anlaşılabilmesi için, köşeli parantez içinde bazı kelimeler eklendi. Bunlar, Ulus Baker'in anlatısında kullanmadığı kelimelerdir; parantez içinde verilmiş olan kelimeler ise, Ulus'un kendi kelimeleridir. Söylediğimiz gibi konuşma yayınlanması hedeflenmeden yapıldı ve bu nedenle kayıt kalitesinde bazı küçük sorunlar oldu. Üç yıldan uzun bir zaman sonra deşifresi yapılırken, bütün çabalara rağmen anlaşılabilen bazı kelime ve cümleler (...) işareti ile belirtildi.

Artık son kelimeler... Ulus'un ardında, onu tanıyan herkesin kolaylıkla anlayacağı gibi, saygı iğreti duruyor: Sevgiyle anıyoruz...